شي جینیپك مەملەكەتتك قوس قولداۆداعی ۆلگملی قالالارعا (اۆدان) اتاق بەرۆ جانە قوس قولداۆداعی ۆلگملی ورندار مەن جەكەلەردی ماداقتاۆ ـ سیلاۆ جینالسسنك ۆاكلدەرىمەن كەزدەستی

(باسی 1 ـ بەتتە)

لي كچیاك بلاي دەدی: پارتیا 18 ـ قۆـ رىلتایىنان بەری، شي جینیپك جولداستی ۆیتقی ەتكەن پارتیا ورتالق كومیتەتىنك پارمەندی باسشىلىعندا وڭىرلەر، قاتىستی تاراۆلار ارمیا قۆـ رىلىسنا، رەفورماسىنا بەلسەنە قولداۆ كورسە- تپ جانە قىزمەت وتەپ، قامتاماسز ەتپ، قام- قورلىق جاساپ، ورنالاسترۆدی، قامتاماسز ەتۆدی اناعۇرلىم كۆشەيتتی، ارمیا ەكونومیكا- لىق، قوعامدىق دامۆعا كومەكتەسۆدە بەلسەنە سىكەرلىك كورسەتپ، ەلەۆلی جاراتلىستىق اپاتتاردان اراشالاۆعا، قۆتقارۆ ـ كومەكتەسۆگە جانە توسىن تۆلعان ۆاقیعالارعا توتەپ بەرۆگە ات سالسۆ بارىسندا اتویشی بولدی، بیىلعی ىندەت الدىندا، حالىق پەرزەنت اسكەرلەری بۆیـ رىقتی الا سالا اتانىسقا كەلپ، باتىلدىقپەن قیان ـ كەسكی شایقاس جۆرگزدی، قالىك ارمیا مەن حالىق قول ۆىتاسپ، ٴبىر نیەتتە بولپ، ۆاقىت- تىق قینىشىلقتی بىرگە جەڭپ، ىندەتكە قارسی اتتانۆ كۆرەسىندە كەلەلی ستراتەگیالىق جەتىستىككە قول جەتكزپ، ارمیا مەن ۆكمەت، ارمیا مەن حالىق ىنتىماعىنىك قۆاتتی كۆشىن ایگىلەدی.

لي كچیاك بلاي دەپ اتاپ كورسەتتی: وڭىرلەر، تاراۆلار مەملەكەت قورعانسی مەن ارمیا قۆرىلىسىن بار كۆشپەن قولداپ، قاتىناس ـ تاسمال، ارتقی شەپ قامداۆ سیاقتی قامتاماسز- داندرۆ قىزمەتىن ویداعىداي ىستەپ، شەكارا وڭىرلەردە، تەڭز ارالدارىندا تۆراتىن ارمیاداعی كوماندیر ـ جاۆىنگەرلەردىك مىندەت اتقارۆ جانە قىزمەت، تۆرمەس شارت ـ جاعدایىن جاق- سارتۆىنا كومەكتەسۆ كەرەك. اسكەریلەر مەن ولاردىك وتباسىنداعىلاردی اۆەلگىدەي قامنان ارىلتپ، قینىشىلقتارىن شەشپ، قالىك كوماندیر ـ جاۆىنگەرلەردىك كەینگی بولاشاقتارىنان الاڭدا- ماۆنا، وتباسی شارۆاسی ٴۆشىن قام جەمەۆنە، ٴبولۆی مەن قامقورلىعىن قاراستی اۆماقتاعی ٴار وتباسىنا تۆگەل جەتكزەمىن".

10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی اۆتونومیالی رایوز- نىك ۆگىت ـ لەكسیا ۆیىرمەسىنىك مۆشەسی، شینجیاك شفان داشۆەسی پارتكومىنىك تۆراقتی مۆشەسی، ورىنباسار مەكتەپ باستعی، ماركسیزم شۆەیۆانىنىك باستعی سۆن شیۆلیك توقسۆ اۆدا- نندا بەینە ەكران ٴماجلىسی فورماسىندا ارناۆلی تاقرىپتا ۆگىت ـ لەكسیا بایاندامامسن جاساپ، پارتیالی كادرلاردىك 3 ـ رەتكی ورتالقتىك شینجیاك قىزمەتی جونىندەگی اڭگمە ٴماجلىسـ- نىك رۆحىن، اسرەسە، باس شۆجي شي جینیپڭنىك ماڭىزدی ٴسوزىنىك رۆحىن ۆیرەنۆىنە، یگەرۆدـ- نە، دایەكتىلەندىرۆىنە، تیاناقتاندىرۆىنا جەتەكشـ- لىك ەتتی.

توقسۆ اۆداندىق ۆگىت ورتالعىنىك ۆگىتشـ- سی گۆلشان راحمان بىلاي دەدی: "نەگزگی ساتىداعی نازاریا ۆگىتشسی رەتىندە، مەن ۆعـ- نىقتی ٴتىل جانە ماڭمىزداعی ناقتی مسالدار ار- قلی بۆقاراعا وسی جىلدار دا تۆىلعان وزگەرىس- تەردی ایتپ، شینجیاك حیكایاسىن جاقسی بایاۆ- داپ، 3 ـ رەتكی ورتالقتىك شینجیاك قىزمەتی جو- نىندەگی اڭگمە ٴماجلىسىنىك رۆحی جونىندە دالمە ـ ٴدال ۆگىت ـ لەكسیا جاساپ، ٴار ۆلت بۆقاراسىنىك پارتیاعا العس ایتۆ، پارتیانىك سوزىنە قۆلاق اسۆ، پارتیاعا ىلەسۆ سەنىمی مەن بەكمىن اناعۇرلىم بە- كەمدەیمىن".

10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی تۆستەن بۆرىن اۆتونومیالی رایوننىك ۆگىت ـ لەكسیا ۆیىرمە- سىنىك مۆشەسی، اۆتونومیالی رایوندىق سۆ یگىلگی مەڭگەرمەسی پارتیا باسشىلىق گرۆپپا- سىنىك شۆجیی یىلحام وسمان جىك اۆدانىندا ۆگىت ـ لەكسیا جاسادی. نازاریا + سۆرەت + بەینە ەكران فورماسی ارقلی 3 ـ رەتكی ورتالقـ- تىك شینجیاك قىزمەتی جونىندەگی اڭگمە ٴماـ- جلىسىنىك رۆحىن جان ـ جاقتی ٴتۆسىندىرپ، جاڭا داۆىردەگی پارتیانىك شینجیاڭدی جونگە سالۆ جالپی جوباسىنىك باي ىشكی مازمۆنىن جۆـ- یەلی بایىمدادی.

"وسی رەتكی ۆگىت ـ لەكسیا دەر كەزىنـ- دە ٴجۆرىلدی جانە وتە قاجەتتی بولدی، ٴبىز- دىك ٴماجلىس رۆحىن ىشكەرىلەي یگەرپ، ٴتۆرلی مىندەتتەردی تیاناقتاندىرۆىمزعا وتە جاقسی جەتەكشىلىك جانە ىلگەرىلەتۆ رولىن اتقاردی". جىك اۆدانی ماندانبۆلاق اۆلی- باشیجۆاڭزی قىستاعی پارتیا یاچەیكاسىنىك شۆجیی جاك شینلاي ۆگىت ـ لەكسیانی تىڭداعاڭـ- نان كەین: "مەن پارتیا مۆشەسىنىك اۆانگارد، ۆلگىلىك رولىن ۆزدىكسز جاقسی ساۆلەلەندىـ- رپ، پارتیانىك ٴۆزنىن دەر كەزىندە ماڭایمداعی ٴار ۆلت بۆقاراسىنا جەتكزپ، كۆپشىلكتی ۆلتتار ىنتىماعىن سانالىلىقپەن قورعاپ جانە كۆـ- شەیتپ، انارداىك دانىندەي تىعز ۆیىسپ، ٴبىر نیەت، ٴبىر تىلەكپەن كۆرەس جاساۆعا جەتەكتەیمىن"، ـ دەدی.

10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی تۆستەن بۆرىن اۆـ- تونومیالی رایوننىك ۆگىت ـ لەكسیا ۆیىرمەسـ- نىك مۆشەسی، شینجیاك قوعامدىق عىلمدار اكادەمیاسی پارتكومىنىك شۆجیی دیك شوۆچیك اقتاۆ اۆداننىدا بەینە ەكران ٴماجلىسی ارقىلی پارتیالی كادرلارعا ۆگىت ـ لەكسیا جاسادی. ەگجەي ـ تەگجەیلی ماتەریالدار، شىنایی سەزىم، اسەرلی تۆسىندىرۆلەر قالىك كادرلار- دی 3 ـ رەتكی ورتالقتىك شینجیاك قىزمەتی جو- نىندەگی اڭگمە ٴماجلىسىنىك رۆحی جونىنـ- دە اناعۇرلىم تەرەك تانمعا جانە تۆسىنككە یە ەتتی.

"ۆگىت ـ لەكسیا بایاندامامسی جان ـ جاقتی، كوپ تۆرعدان جاڭا داۆىردەگی پارتیا- نىك شینجیاڭدی جونگە سالۆ جالپی جوباسىن دۆرىس ٴتۆسىندىرپ، ٴبىزدی مول بىلمگە یە ەتتی". اقتاۆ اۆدانی شیاۆبایىاك باستاۆىش مەك- تەبىنىك وقىتۆشسی لیاك حایىاك بىلاي دەدی: "مەن ۆیرەنۆدی ونان اری كۆشەیتپ، رۆحاني ٴمانىن تەرەك ۆعىنپ، وزەكتی ویىن یگەرپ، ٴماجلىس رۆحىنىك وي ـ ساناعا، كوكەیگە ۆیالاپ، ساباقحاناعا ەنۆىنە مۆمكىندىك جاساي- مىن".

(ٴتىلشی جاك یانفاك، قاتىناسقان تىلشـ- لەر شیا چیك، قۆمىل تىلشلەر پۆنكتىنەن ان یان، كوۆ جۆنفىك، باینعولین وبلىستق تىلشلەر پۆنكتىنەن یاك شیاۆدۆك، بۆراتالا وبلىستق تىلشلەر پۆنكتىنەن جاك شیاۆمین، ەرىكتی تىلشلەر پان تیك، جیا یۆانحۆك)

(باسی 1 ـ بەتتە)

قۆمىل قالالىق دەنساۆلىق ساقتاۆ جانە سا- لاماتتىق كومیتەتی پارتیا باسشىلىق گرۆپپاسىنىك ورىنباسار شۆجیی، مەڭگەرۆشی سادات امەت مە- نانی ٴبىلدىردی: وسی رەتكی ۆگىت ـ لەكسیا قیمىلىن وراي ەتپ، دەنساۆلىق ساقتاۆ جانە سا- لاماتتىق جۆیەسىندە ۆیرەنۆدىك، دایەكتىلەندـ- ىرۆدىك قىزۆ ورلەۆىن جەدەل كوتەرپپ، ۆیرەنۆ ناتیجەلەرىن شىن مانىندە ٴىس تىندىـ- رپ، ناتیجە شعارۆدىك، دەنساۆلىق ساقتاۆ جانە سالاماتتىق ىستەرىنىك دامۆىن ىلگەرىـ- لەتۆدىك قۆاتتی قوزعاۆشی كۆشىنە اینالدىـ- رپ، قۆمىل قالاسىنىك ەمدەۆ قىزمەت وتەۆ قابىلەتىن جانە دەڭگەیىن ۆزدىكسز جوعارىلا- تپ، ٴار ۆلت بۆقاراسىنىك رازىلىعىن جانە تابىس سەزىمىن كۆشەیتەمز.

10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی تۆستەن بۆرىن اۆـ- تونومیالی رایوننىك ۆگىت ـ لەكسیا ۆیىرمەسـ- نىك مۆشەسی، اۆتونومیالی رایوندىق پارتكوم پارتیا مەكتەبىنىك (اكمشىلىك شۆەیۆانی) ورىنبا- سار باستعی (ورىنباسار شۆەیۆان باستعی) دۆان لیاك باینعولین موڭعۆل اۆتونومیالی وبلـ- سىندا ۆگىت ـ لەكسیا بایاندامامسن جاسادی. سول كۆنی تۆستەن كەین كورلا قالاسی شینچىك ٴمالسی نانحۆ الەۆمەتتىك اۆماعىندا دۆان لیاك نەگزگی ساتىداعی كادر ـ بۆقارا- مەن بەتپە ـ بەت اڭگمەلەسپ اۆىس ـ ٴتۆـ- یىس جاساپ، ٴدۆدامال بولعان ماسەلەلەرگە جاۆاپ بەردی.

"اۆتونومیالی رایوننىك ۆگىت ـ لەكسیا ۆیىرمەسىنىك ۆگىت ـ لەكسیاسىن تىڭداعاننان كەین، ەرەكشە جىگەرلەندىم". شینچىك ٴمالـ- سی پارتیا قىزمەت كومیتەتىنىك شۆجیی دۆ جۆان بىلاي دەدی: "نەگزگی ساتىداعی پارتیالی كادر رەتىندە، مەن باستاماشىلدىقپەن كوبىرەك ۆیرەنپ، تەرەڭدەي ۆیرەنپ، ۆیـ- رەنگەندی قولدانا ٴبىلپ، قىزمەتتىك كىرىسۆ ٴتۆیىننىن ٴداپ باسپ تاۆپ، بۆقارا ٴۆشىن انا- عۇرلىم ویداعىداي ناقتی ٴىس ىستەپ، جاقسی ٴىس ىستەپ، حالىققا ٴتیمدی ٴتۆرلی ساياساتـ- تاردی ناقتی، ەگجەي ـ تەگجەیلی تیاناقتاندىـ- رپ، پارتیا ورتالق كومیتەتىنىك كۆڭىل قالىسا كومەكتەسپ ـ سۆیەمەلدەۆگە شنایی كەـ- پىلدىك ەتۆ كەرەك. ارنانی كەڭەیتپپ، شارتقا ۆیلەسەتىن اسكەریلەردىك قوسنمەن بىرگە جۆرگەن ٴۆي ىشىندەگىلەردی ۆیلەسمدی ور- نالاسترۆعا شنایی كەپىلدىك ەتۆ كەرەك. اسـ- كەریلەر پەرزەنتتەرىنىك جاقىن ماڭىنان وقۆعا ٴتۆسۆی، قىزمەت اۆسقاندا مەكتەپ اۆىسترۆ، ورتا، جوعارى مەكتەپ ەمتیحانىنا قاتىناسقاندا قامقورلىق جاساۆ سیاقتی سایاساتتاردی تیاناقتاڭـ- دىرپپ، اسكەریلەر مەن ولاردىك وتباسىنداعىلار- دی الاڭسز ەتۆ كەرەك. سونمەن بىرگە اسـ- كەریلەردىك باسمدىقتارىن ساۆلەلەندىرپپ، ەكونومیكالىق، قوعامدىق قۆرىلىسقا بەلسەنە ات سالسۆىنا قولداۆ كورسەتۆ كەرەك. قامقورلىق جاساۆ، ورنالاسترۆ سیاقتی قازىنالىق شعىستی قامتاماسز ەتپ، قوس قولداۆداعی ۆلگىلەردەن بولۆ قیمىلىن ۆزدىكسز ویداعىداي یگەرپپ، نە- گزگی ساتىنىك قوس قولداۆعا قىزمەت وتەۆ جۆیەسىن اقاۆسزداندىرپپ، قوس قولداۆ قىزمە- تىنىك جاڭا جاعدایىن قۆلشىنا اشۆ كەرەك.

جینالىس 411 مەملەكەتتىك قوس قولداۆدا- عى ۆلگىلى قالاعا (اۆدانعا) اتاق بەرۆ جونىندە- گی، مەملەكەتتىك وتاندی ٴسۆیپپ، ارمیانی قول- داۆداعی ۆلگىلى ورىنداردی جانە ۆكمەتتی قولداپ، حالىقتی سۆیۆدەگی ۆلگىلى ورىنداردی ما- داقتاۆ ـ سیلاۆ جونىندەگی، مەملەكەتتىك وتاندی ٴسۆیپپ، ارمیانی قولداۆداعی ۆلگىلى ورىندار مەن جەكەلەردىك ۆكمەتتی قولداپ، حالىقتی سۆیۆدەگی ۆلگىلەر- دی ماداقتاۆ ـ سیلاۆ جونىندەگی قارار وقىلدی. جینالىستا اتاق بەرىلپپ ماداقتالپپ ـ سیلانعان مەملەكەتتىك قوس قولداۆداعی ۆلگىلى قالالاردىك (اۆدان)، قوس قولداۆداعی ۆلگىلى ورىندار مەن جەكەلەردىك ۆاكىلدەرىنە سیلىق تاراتىلدی. ارمیا مەن جەرگىلىكتی ورىننىك قا- تىستی ۆاكىلدەری ٴسوز سویلەدی.

دیك شۆەشیاك كەزدەسۆگە قاتىناستی، سۆن چۆنلان كەزدەسۆگە قاتىناستی ٴاری جینالىستی باسقاردی، جاك یۆۆشیا، چىن شي، حۆاك كۆنمیك، شىن یۆەیۆە، شیاۆ جیە، ما بیاۆ كەزدەسۆگە قاتىناستی ٴاری جینالىسقا قاتىناستی، ورتالق اسكەري ىستەر كومیتەتىنىك مۆشەسی میاۆ حۆا كەزدەسۆگە قاتىناستی ٴاری جینالىستا ماداقتاۆ ـ سیلاۆ قاراریىن وقىدی.

جینالىس تەلەۆیزور ـ تەلەفون ٴماجلىسی فورماسىندا اشىلدی، بەیجیڭدە نەگزگی ٴماجـ- لىس الاڭی ورنالاسترىلدی، ٴارقایسی ولكەلەر- دە، اۆتونومیالی رایوندارىدا، توتە قاراستی قالالاردا جانە شینجیاك ٴوندىرىس ـ قۆرىلىس بیڭتۆاننىندا بولىمشە ٴماجلىس الاڭی ورنالاسـ- ترىلدی. مەملەكەتتىك قوس قولداۆداعی ۆلگىلى قالالاردىك (اۆدان)، قوس قولداۆداعی ۆلگىلى ورىندار مەن جەكەلەردىك ۆاكىلدەری، مەملە- كەتتىك قوس قولداۆ قىزمەتی باسشىلىق گرۆپپا- سىنىك مۆشەلەری، ارمیا مەن جەرگىلىكتی ورىنـ- نىك قاتىستی تاراۆلارىنداعی جاۆاپتی جولداستار، ٴارقایسی ولكەلەردىك، اۆتونومیالی رایوندار- دىك، توتە قاراستی قالالاردىك جانە شینجیاك ٴوندىرىس ـ قۆرىلىس بیڭتۆاننىنىك قوس قولداۆ قىزمەتی باسشىلىق گرۆپپاسىنداعی جانە قوس قولداۆ كەڭسەسىندەگی نەگزگی جاۆاپتی جول- داستار، ت ب نەگزگی جینالىس الاڭىندا جینا- لىسقا قاتىناستی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

ٴتىلشی قیمىل وتكزىلگەن جەرگە قاشقار ەرەك- شە كورمە ورىنىنان 12سی، وڭتۆستىك شینجیاڭداعی 3 ایماق ـ وبلىس ولشەمدی كورمە ورىنىنان 54ی قۆرىلىپ، 200 تۆردەن استام ەرەكشە اۆىل شارۆاشىلعی قوسمشا ونىمدەری كورسەتىلگەندىگىن، مۆنىك نشىندە سورتتی، ەرەكشە قورعاق ـ جاس جەمىس ونىمدەری جانە مانەرلەنگەن ونىمدەر، ٴسۆت ونىمدەری، ەت ونىمدەری سیاقتىلار بار ەكەنىن كوردی.

مارالباسی اۆدانی شینجیاك ٴشول جاسىل القاپ اۆىل شارۆاشىلعىن دامىتۆ شەكتی سەرىكتەستىگىنىك كا- سپكە جاۆاپتی دیرەكتورى پان جیاڭۆي بىلاي دەدی: "ٴبىز لوپنۆر كەندىر شایی، مارالباسی ساڭىراۆقۆلاعی، مارالباسی كاۆابی سیاقتی ەرەكشە ونىمدەردی اكەلدىك، وسی تۆعىر ارقىلی مارالباسىنىك ونىمدەرىن بۆكىل مەملە- كەتكە شعارپپ، اناعۇرلىم كوپ شارۆالاردی وسىدان یگىلىكتەندىرۆدی ٴۆمت ەتۆدەمز".

شانشي جەمىس شارۆاشىلعی ساۆدا توبی شەكتی سەرىكتەستىگی وسی رەتكی كورمەدە قاشقار ایماعىنان 4500 تۆننا الما، جاڭعاق جانە 1500 تۆننا شىلان ساتپپ الدی. وسی سەرىكتەستىكتىك ەلەكترۆندی ساۆداعا جاۆاپتىسی جیا بۆفىك بىلاي دەدی: "ٴبىز 5 جىل بویی قاشقاردان اۆىل شارۆاشىلعی ەرەكشە ونىم- دەرىن ساتپپ الپ كەلەمز، بۆدان كەین ەلەكترۆن- دی ساۆدا تىكە تاراتۆ تاسىلىمەن ساتامز".

وسی رەتكی قیمىلدی ساۆدا مینیسترلىگی اینالىم كا- سىبىن دامىتۆ مەكەمەسی مەن اۆتونومیالی رایوندىق ساۆدا مەڭگەرمەسی بىرگە باس بولپپ وتكزدی، جۆڭگو كوكونىس اینالىم قوعامی، قاشقار ایماقتىق اكىمشىلىك مەكەمەسی بىرگە ۆستىنە الپپ وتكزدی.

3 ـ رەتكی ورتالقتىك شینجیاك قىزمەتی جۆرىنىندەگی اڭگىمە ٴماجلىسىنىك رۆحىن ۆیرەنەیىك، دایەكتىلەندىرەیىك جاڭا داۆىردەگی جۆڭگۆشا سوتسیالیستىك شینجیاك قۆرۆعا قۆلشىنایىق

اۆتونومیالی رایوننىك جوعارى ولشەمدی ەگىنجاي قۆرىلىسى جانە اۆىل شارۆاشىلعىن ماشینالاندىرپپ تیىن وزگەرتۆدی، دارەجەسىن جوعارىلاتۆدی جۆمىس باسىندا ىلگەرىلەتۆ ٴماجلىسی اشىلدی

اۆىل شارۆاشىلعىن، اۆىل ـ قىستاقتی وسزاماندىرپپ دامىتۆ نەگزىن بەكەمدەۆ كەرەك

گازەتمىزدىك جالپىلىق اقپارات قۆرالدارى ٴتىلـ- شىسى **لیۆ ي 10** ـ ایدەك 20 ـ كۆنی مارالباسدان حا- بارلایدی. 10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی اۆتونومیالی را- یوننىك جوعارى ولشەمدی ەگىنجاي قۆرىلىسى جانە اۆىل شارۆاشىلعىن ماشینالاندىرپپ تیىن وزگەرتۆ- دی، دارەجەسىن جوعارىلاتۆدی جۆمىس باسىندا ىلـ- گەرىلەتۆ ٴماجلىسی مارالباسی اۆدانىندا اشىلدی. ٴماجلىس 3 ـ رەتكی ورتالقتىك شینجیاك قىزمەتی جونىندەگی اڭگمە ٴماجلىسىنىك رۆحىن دایەكتىلەنـ- دىرپپ، تیاناقتاندىرپپ، پارتیا ورتالق كومیتەتىنىك شەشىمدەرىن، ورنالاسترۆلارىن دایەكتىلەندىرپپ، تیاناقتاندىرپپ، اۆتونومیالی رایوندىق 9 ـ كەزەكتی پارتكومىنىك ونىنشی جالپى ٴماجلىسىنىك ورنالاسـ- ترۆلارىنا، تالاپتارىنا ساي، كەزەكتەگی رایونىمزدىك جوعارى ولشەمدی ەگىنجاي قۆرىلىسى (جوعارى ٴونىمدی سۆ ۆنەمدەۆ)، جەردی لایىقتی كولەمدە تیجارات ەتۆ جانە اۆىل شارۆاشىلعىن ماشینالاندىرپپ تیىن وزگەرتۆدی، دارەجەسىن جوعارىلاتۆدی ىلگەرىـ- لەتۆ ٴدوپ كەلگەن جاڭا جاعدایلارعا تالداۆ جاساپ، جەر ـ جەردىك تاجرىبیە ـ ادىستەرىن قورىتىندىلاپ، كەـ- زەكتەگی جانە مۆنان بىلایعی ٴبىر مەزگىلدەگی قىزمەتتی قایتالاي جایعاستىردی، قایتالاي ورنالاسترىدی. اۆتونوم- یالی رایوندىق پارتكومىنىك تۆراقتی مۆشەسی، اۆتونومیا- لی رایوننىك ورىنباسار ٴتوراعاسی ەركىن تۆنیاز ماجلىسـ- كە قاتىناستی ٴارى ٴسوز سویلەدی.

ٴماجلىس بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتی: سوڭعی جىلدارى بۆكىل رایوننىك جوعارى ولشەمدی ەگىنـ- جاي قۆرىلىسى سیاقتی قىزمەتتەرى تىڭعىلىقتی ىلگەرىد- لەتىلپپ، بۆكىل رایوننىك ەكونومیكالىق، قوعامدىق دامۆىن جەبەۆدە ماڭىزدی ترەكتىك رول اتقاردی. قول جەتكزگەن ناتیجەلەردی بەكەمدەۆ نەگزىنده اناعۇرلىم پارمەندی شارا قولدانىپ، ٴتۆرلی قىزمەتتەر- دە تىك ناتیجەگە قول جەتكزۆدی ۆزدىكسز ىلگەرىد- لەتۆ كەرەك.

ٴماجلىس بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتی: جوعارى ولشەمدی ەگىنجاي قۆرىلىسىن (جوعارى ٴونىمدی سۆ ۆنەمدەۆ) كۆش سالا جاقسی یگەرپپ، قۆرىلىس ایاق السىن جەدەلدەتۆ كەرەك. جەردی اینالىمعا سالۆعا جانە كولەمدەندىرپپ تیجارات جۆرگزۆگە قىزمەت وتەۆ دەڭگەیىن ۆزبەي جوعارىلاتپپ، شاعىن شارۆا وتباسىلارىن وسی زامانعی اۆىل شارۆاشىلعىن دامىتۆ- مەن توعسترىپپ، رایونىمزدىك اۆىل شارۆاشىلعىن وسزاماندىرپپ دامىتۆ دەڭگەیىن جاپپاي جوعارد- لاتۆ كەرەك. اۆىل شارۆاشىلعىن ماشینالاندىرپپ تیىن وزگەرتۆدی، دارەجەسىن جوعارىلاتۆدی جەدەل ىلگەرىلەتپپ، اۆىل شارۆاشىلعی ٴوندىرىسىنىك جالپى بارىسىن جاپپاي ماشینالاندىرۆدی قۆلشىنا جۆزەگە اسىرۆ كەرەك. یدەیالىق تانمدی شىن مانىندە جوعا- رىلاتپپ، قىزمەت جاۆاپكەرشىلگىن ناقتىلاندىرپپ، قىزمەتتی تیاناقتاندىرۆدی مەقتی یگەرپپ، اۆىل ـ قىس- تاقتی گۆلدەندىرۆدی جۆزەگە اسىرۆعا اناعۇرلىم زور ۆلەس قوسۆ كەرەك.

شینجیاك اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرى ساۆدا ورتالعى. توقسۆ اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن تولایىم ساتۆ بازارى تیجارات باستادی

گازەتمىزدىك جالپىلىق اقپارات قۆرالدارى ٴتىلشـ- سی **شى شین**، پراكتیكانت **جاك بینبین** 10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی توقسۆدان حابارلایدی. 10 ـ ایدەك 20 ـ كۆنی شینجیاك اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن ساتپپ الۆ ـ ساتۆ "ەكی تورىنىك" جاڭادان ارتقان ٴتۆیىندی قۆرىلىس نـ- سانی بولعان شینجیاك اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرى ساۆدا ورتالعى. توقسۆ اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن تولایىم ساتۆ بازارى نسانى تیجارات باستادی.

بۆل نسان توقسۆ اۆدانى قالاشعنا ورنالاسقان، یەلە- گەن جەرى 330 مۆ، جالپى 210 میلیون یۆان قارجى قوسىلـ- عان، جاڭادان سالىنعان تیجاراتتىق قىزمەت وتەۆ قۆرىلعىلا- رى 79 مىك شارشى مەتر. بازار "ینتەرنەت جەلىسىندە ەلەكترۆندی ساۆدا جاساۆ تۆعرى + جەلدەن تىسقارى وندىرىلگەن ورىننىك تولایىم ساتۆ ساۆدا بازارىن" ٴبىر تۆلعالاندىرۆ ۆلگىسی بویىنشا ینتەرنەت جەلىسىندە، جەلـ- دەن تىسقارى ساۆدا جاساۆ، ساتپپ الۆ، مانەرلەۆ، جاس كۆیىندە ساقتاۆ، زات اینالىمى، سەپتەپ جەتكزۆ، ینفور- ماتسیا، فینانس سیاقتی قىزمەت وتەیدی.

ٴامار مامەت جەرگىلىكتی ورىندعى نۆرتاجی جەمىس ـ جیدەك شارۆالار كاسىپتىك سەلبەستىك كوو- پەراتیۆىنىك جاۆاپتىسی، سوندای ـ اق جاڭعاق ساتپپ الاتىن، ساتاتىن ٴىرى ساۆداگەر، بیىل جىل باسىنان بەرى 6000 تۆننا جاڭعاقتی بۆكىل ەلدىك جەر ـ جەرىنە ساتتی. ول: "جاڭا بازاردىك كولەمی زور، ورتاسی دا جاقسی. قازىر ٴبىزدىك جاڭعاق ساتپپ الۆمىز، ساتـ- ۆىمىز اناعۇرلىم قولایلی بولدی، باعا جاعىندا دا انا- عۇرلىم باسىمدىقتار بولدی"، ـ دەدی.

اۆتونومیالی رایوندىق قامداۆ ـ ساۆدا كوو پەراتیۆی بىرلەسپە كوو پەراتیۆی پارتكومىنىك مۆشەسی، القالار كە- ڭەسىنىك ورىنباسار مەڭگەرۆشىسی جاك مین مىنالار- دی ٴبىلدىردی: توقسۆ اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن تولایىم ساتۆ بازارى شینجیاك (اقسۆ) اۆىل شارۆاشـ- لىق ونىمدەرى ساۆدا ورتالعىن ماڭىزدی سۆیەنىش ەتپ، جەرگىلىكتی ەرەكشە اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەـ- رىنىك بایلىق ابزالدىلىعىن تیاناق ەتپ، شینجیاك جاڭعاق (اقسۆ) تولایىم ساتۆ بازارىنەن نەپالداستىق قالپىتاستىردی. بۆل بازاردىك مەجەدەگی جىلىنا جاڭا- دان ارتقان اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن ساتپپ الۆ، مانەرلەۆ، جاس كۆیىندە ساقتاۆ قامبا كولەمی 100 مىك تۆننا- عا جەتەدی، 200 مىك مۆلىق تاپسىرىستىق بازا كولەمىنە نەپال كورسەتپ، جەتەكشىلىك ەتتی، 100 شارۆالار كاسىپتىك سەلبەستىك كوو پەراتیۆی مەن قىستاق اشقان زاۆودتا قىزمەت وتەدی، جەتەكشىلىك ەتتی. توقسۆ اۆدانى اۆىل شارۆاشىلعىنىك قامداۆ جاعىندعى قۆرىلىمدىق رەفورماسىن بەلسەنە ىلگەـ- رىلەتۆ، بایلىق ابزالدىلىعىن ەكونومیكالىق ابزالدىـ- لىققا اینالدىرۆ، اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن ٴوندىرۆ مەن ساتۆدىك ۆشتاسۆىن جەبەۆ، شارۆا- لاردی كىرىسىن ارتتىرۆعا جانە بایۆعا باستاۆ جاعىنـ- دا بەلسەندی رول اتقاردی.

2018 ـ جىلدان بەری شینجیاك جەمىس شارۆاشـ- لىعى توبی باستاماشىنى جەتىلدىرۆدی، مارکا جاراتۆـ- دی، ابزالدىلىقتی ساۆلەلەندىرۆدی، داۆعا جەتەكتەۆـ- دی ارقاۆ ەتپپ، اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن شینجیاك شىنده ساتپپ الۆ تورى مەن شینجیاك سىر- تىندا ساتۆ تورى سىندی "ەكی تور" قۆرىلىسىن كۆش سالا ویداعىداي یگەردی. قازىر شینجیاك شىنده ساتپپ الۆ تورى حوتاندا، ٴپایىزاۆاتتا، قاعىلقتا، اقسۆدا، ونسۆدا، ٴپىشاندا 11 ساقتاۆ، مانەرلەۆ، ساۆدالاۆ، شوعىرلى جەتكزۆ ورتالعىن قۆردی، جاڭعاق، شىلان، ورىك سیاقتی ورمان جەمىسىن نەگزگی ٴوندىرۆ را- یونىن قامتپپ، جالپى 5 میلیون تۆننا اۆىل شارۆاشىلعى ونىمدەرىن ساتپپ الپ، ساتپپ، ساۆدالاپ، بازا، مانەرلەۆ، ساۆدالاۆ، سۆىق تىزبەكتی ساقتاۆ، زات اینالىمى، سەپتەپ جەتكزۆ، تاسىمالدان سوڭعى بۆندىعى ساتۆعا دەیىنگى جالپى كاسىپ سالاسى تىزبەگىن دامىتۆ تۆعىرىن قۆردی. شینجیاك سىرتىندا ساتۆ تورى 3348 تور ٴتۆیىننىن قۆرىپپ، جاس كۆیىندەگی ونىمدەر دۆكەنی، ارنالۆلی تەكشە جانە ساۆدالاۆ تورى ٴتۆیىنی بۆكىل ەلدەگی ورتالىق قالالارعا تارالدی.